

Objaśnienia i uwagi.

Oznaczenia: p - plan, w - wykonanie, pr - prognoza

- 1) kwota bazowa od 1.01. do 31.08.2019 r. wynosiła 3142,66 zł
od 1.09. dokonano podwyżek płac nauczycieli – wynagrodzenia zasadnicze, czyli poza ustawą budżetową tak jakby hipotetyczna kb wynosiła 3337,52 zł (i taka wielkość kb została wpisana w ustawie budżetowej na rok 2020)
w efekcie średnioroczna kb = 3207,62 zł i stanowi 112,00 % w stosunku do kb z roku poprzedniego.
- 2) kb = 3337,52 zł obowiązywała w okresie od 1.01. do 31.08 w roku 2020
podwyżka kb (czyli podwyżka wynagrodzeń) nastąpiła od 1.09. do kwoty 3537,80 zł,
w efekcie kb = 3404,30 zł jest wartością średnioroczną
w roku 2021 kb przez cały rok była w wysokości 3537,80 zł.
- 3) w roku 2022 od 1.01. do 30.04. kb = 3537,80 zł
a od 1.05. do 31.12. kb = 3693,46 zł
średnioroczna kb = 3641,46 zł i była wyższa od zeszłorocznej
w stosunku 102,90 %
wzrost kwoty bazowej był nieco niższy niż przewidywany wzrost cen towarów i usług (inflacja) przewidywany na poziomie 103,4 %.
Ponieważ inflacja wyniosła 114,4 % to nastąpił spadek realnej wartości świadczeń płacowych.
Warto przypomnieć, że od 1.08.2021 nastąpił znaczący wzrost wynagrodzeń Prezydenta, ministrów i posłów (wzrosty wyniosły 40 % dla części świadczeń i 60 % dla pozostałych, co oznacza, że przewidywano, że inflacja będzie znaczna).
- 4) W roku 2023 przewidywano inflację w budżecie państwa na poziomie 109,8 % a wzrost kb wyniósł w stosunku do roku poprzedniego 109,34 % czyli nastąpił nieznaczny spadek wartości płac nauczycielskich.
W październiku dokonano waloryzacji budżetu i wyliczono, że inflacja wyniesie 112,0 % (wykonanie 111,9 %), ale nie dokonano zmian kwoty bazowej (nie zwaloryzowano również emerytur, których wzrost ma być realny, czyli wyższy niż inflacja).
Wzrosło ponad założenie budżetowe przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej i w efekcie $w_n/w_{gn} \times 100\% = 100,61\%$. (Najniższy wskaźnik od dwudziestu lat i to przy wzroście liczby realizowanych nadgodzin na 1 etat nauczycielski).
- 5) Problem opracowania budżetu na rok 2024 był złożony. Prezydent państwa dążył do stworzenia możliwości rozwiązania Sejmu w wyniku nie uchwalenia budżetu do końca stycznia.
Najpierw powołanie rządu przez Premiera Morawieckiego, a potem odmowy podpisania (weto Prezydenta) ustaw okołobudżetowych i w efekcie nowy rząd przyjął do realizacji projekt budżetu złożony do Sejmu 30 września przez M. Morawieckiego.

Jedyną zmianę jaką wprowadzono to wzrost kwoty bazowej dla nauczycieli o 30 % i wzrost wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej o 20 %.

(Stąd znaczne niekiedy różnice między wielkościami zaplanowanymi – M, Morawiecki, a wykonanymi – D. Tusk).

Pomimo tak znacznej podwyżki kwoty bazowej (a także liczby nadgodzin przypadających na 1 etat) nie osiągnięto poziomu relacji wn do wgn z roku 2015.

Uwaga:

- 1) Dane dotyczące wykonania relacji wn do wgn w roku 2025 oraz prognozy na rok 2026 zostaną uzupełnione pod koniec marca 2026 r.
- 2) W roku 2019 ZNP organizował strajk, którego argumentem miało być nie przystąpienie nauczycieli do przeprowadzenia egzaminów w szkołach podstawowych i gimnazjach.

W negocjacjach z Panią Minister i Wicepremier uczestniczył przedstawiciel sekcji nauczycielskiej NSZZ „S”, który na dwa dni przed terminem rozpoczęcia strajku podpisał ugodę z władzami w wyniku której nastąpiły podwyżki płac w terminie odległym na tyle od strajku żeby nie można ich było przypisać do protestu ZNP (od 1 września, czyli w następnym roku szkolnym).

Egzaminy przeprowadzono, obniżono wynagrodzenia nauczycielom, którzy nie przystąpili do pracy. Ponadto stosunek Związku do samorządu terytorialnego nie był zbyt pozytywny. W efekcie rozpoczął się proces obniżania zainteresowania nauczycieli przynależnością do ZNP i w efekcie zaniku przewagi organizacyjnej ZNP nad NSZZ „S” w gminach wiejskich.

opracował: Franciszek Potulski

12.03.2026